

**Kúria**  
**ítélete**

**Az ügy száma:** Bhar.II.1.383/2020/3.  
**A határozat szintje:** harmadfok  
**A tanács tagjai:** Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke  
Dr. Székely Gabriella, előadó bíró  
Dr. Bartkó Levente, bíró  
**Az eljárás helye:** Budapest  
**Az eljárás formája:** tanácsülés  
**Az ülés napja:** 2021. június 15.  
**Az ügy tárgya:** hivatali vesztegetés büntette és más bűncselekmények  
**Terhelt (ek):** ... I. rendű  
**Első fok:** Fővárosi Törvényszék 18.B.489/2018/30., ítélet, tárgyalás  
2020. február 7.  
**Másodfok:** Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.112/2020/13., ítélet, tanácsülés,  
2020. október 30.

**A fellebbezés előterjesztője:** ... I. rendű vádlott védője  
**A fellebbezés iránya:** az I. rendű vádlott javára

**Rendelkező rész**

A Kúria a hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmények miatt ... és társai ellen folyamatban lévő büntetőügyben ... I. rendű vádlott védője által bejelentett másodfellebbezést elbírálva a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.112/2020/13. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott hivatali vesztegetés elfogadása büntettként értékelt cselekményét a Btk. 294. § (1) bekezdése és (3) bekezdés a) pont ac) alpontja szerint, a hivatali visszaélés büntettének minősülő cselekményeit a Btk. 305. § c) pontja szerint minősíti.

Egyebekben a másodfokú ítéletet ... I. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja.

A harmadfokú eljárásban felmerült 12.000 (tizenkettőezer) forint bünygyi költséget az állam viseli.

### **I n d o k o l á s**

[1] **I.** A hivatali vesztegetés elfogadásának büntette és más bűncselekmények miatt ... és társa ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Főügyészség NF.4600/2017/16. számon nyújtott be vádiratot, amelyben ... I. rendű vádlottat hivatali vesztegetés elfogadásának büntetével [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont] és 3 rendbeli, két esetben felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntetével [Btk. 305. § a) pont] vádolta.

[2] A Fővárosi Törvényszék a 2020. február 7. napján kihirdetett 18.B.489/2018/30. számú ítéletével ... I. rendű vádlottat 3 rendbeli – két esetben felbujtóként elkövetett – hivatali visszaélés büntetében [Btk. 305. § c) pont] mondta ki bűnösnek, és ezért halmazati büntetésül 1 év 2 hónapi szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg. A szabadságvesztés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette és akként rendelkezett, hogy abból a terhelt – a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén – legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Ugyancsak a szabadságvesztés végrehajtása elrendelésének esetére rendelkezett a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról és kötelezte a vonatkozásában felmerült bünygyi költség megfizetésére. Ugyanakkor az I. rendű vádlottat az ellene hivatali vesztegetés elfogadásának büntette miatt emelt vád alól felmentette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont ac) alpont].

[3] Az ítélet ellen az ügyész az I. rendű vádlott vonatkozásában a téves minősítés miatt és a felmentés ellen, a vádlott bűnösségének hivatali vesztegetés elfogadása büntetében való megállapítása és a büntetés súlyosítása végett, míg ... I. rendű vádlott az ok megjelölése nélkül, védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

[4] A bejelentett fellebbezések alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2020. október 30. napján meghozott 5.Bf.112/2020/13. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét ... I. rendű vádlott tekintetében megváltoztatta: a vádlottat bűnösnek mondta ki hivatali vesztegetés elfogadásának büntetében [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont aa) alpont] és a vádlott terhére rótt hivatali bűncselekményeket a Btk. 305. § a) pontja szerint minősítette. Az I. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 évre, a felfüggesztés próbaidejét 3 év 6 hónapra súlyosította. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét e vádlott tekintetében helybenhagyta azzal, hogy kötelezte az I. rendű vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült bünygyi költség megfizetésére.

[5] A másodfokú ítélet ellen az I. rendű vádlott védője jelentett be fellebbezést. Elsődlegesen indítványozta, hogy a Kúria a másodfokú bíróság ítéletét változtassa meg és az elsőfokú bíróság ítéletét a felmentő rendelkezés – a hivatali vesztegetés elfogadása – tekintetében hagyja helyben, míg a vádlottat az elsőfokú bíróság által is terhére rótt bűncselekmények – a 3 rendbeli hivatali visszaélés büntette – tekintetében mentse fel, másodlagosan pedig a járműszolgáltatási platform speciális helyzetére tekintettel a vádlottal alkalmazzon intézkedést, büntetés kiszabása helyett, illetve indítványozta, hogy a Kúria vegye figyelembe, miszerint ... I. rendű vádlott büntetlen előéletű, nem folyik ellene büntetőeljárás, bejelentett munkahelye van és rendezett életvitelt folytat.

[6] A védő fellebbezésének írásbeli indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a társadalomra veszélyesség hiányára figyelemmel helyes okfejtéssel, a megfelelő következtetéseket vonta le az I. rendű vádlottal kapcsolatban. A védő rámutatott arra, hogy a megbízhatósági vizsgálat a végrehajtási tervtől jelentősen eltért, mert abban nem egy, hanem két tárgyaló tiszt vett részt, továbbá tisztességtelen is volt az eljárás, mivel az első adandó alkalommal, amikor az I. rendű vádlott visszautasította a tiszt közeledését, a megbízhatósági vizsgálatot be kellett volna fejezni és nem lehetett volna azok után is tovább győzködni a vádlottat.

[7] A hivatali visszaélések vonatkozásában arra mutatott rá a védő, hogy a titkos információgyűjtés eredményét – annak megszerzésének módjára tekintettel – az I. rendű vádlott vonatkozásában nem lehetett volna felhasználni, mivel az nem a terv szerint történt. A bíróságok nem vették figyelembe, hogy a vádlott cselekményeinek elbírálásakor már elérhető volt az úgynevezett Jármű Szolgáltatási Platform, amely alapján a gépjárművek adatai bárki számára, korlátozás nélkül lekérdezhetők voltak.

[8] A Legfőbb Ügyészség a BF.627/2018/9. számú átiratában a védői fellebbezést alaptalannak találta. Kifejtette, hogy az elsőfokú és másodfokú bíróság az eljárási szabályok megtartásával feltétlen hatályon kívül helyezési okot képező eljárási szabálysértés nélkül folytatta le az eljárást. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás részbeni megalapozatlanságát kiküszöbölte, ezért a harmadfokú bíróságnak a határozatát erre a tényállásra kell alapítania. A megállapított tényállásból a másodfokú bíróság helyes következtetést vont le az I. rendű vádlottnak a 3.) tényállási pontban foglalt cselekményben való bűnössége tekintetében és a cselekmények minősítése is törvényes. Hivatkozott a Kúria EBH 2018.B.1. számú eseti döntésére, melynek kapcsán kifejtette, hogy a Kúria e határozatával nem a megbízhatósági vizsgálat létjogosultságát kérdőjelezte meg és nem általános érvénnyel mondta ki, hogy a megbízhatósági vizsgálat keretében elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának társadalomra veszélyessége hiányzik. Álláspontja szerint a jelen ügyben a Nemzeti Védelmi Szolgálat által lefolytatott megbízhatósági vizsgálat törvényes volt, az mindenben megfelelt a jogszabályi előírásoknak. A megbízhatósági vizsgálat kezdő időpontja és az azt megelőző előkészületek tekintetében a másodfokú bíróság ítéletének [34] bekezdésében kifejtettekkel egyetértett a Legfőbb Ügyészség, miszerint a védő fellebbezésben foglaltakkal ellentétben nem kettő, hanem egy tárgyalótiszt járt el, az ő kapcsolatfelvételének előkészítése nem része a megbízhatósági vizsgálatnak.

[9] A megbízhatósági vizsgálat során az I. rendű vádlott nem utasította vissza a tárgyalótiszt közeledését vagy ajánlatát, nem került sor a vádlott győzködésére, erre nézve ténybeli alap nem áll rendelkezése.

[10] Mindezek alapján a Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a Fővárosi Ítéltábla helyesen járt el, amikor az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és ... I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 294. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint minősülő az előnyért, hivatali kötelességét megszegve elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának büntetében is.

[11] A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket a másodfokú bíróság helyesen ismerte fel és azokat a súlyuknak megfelelően értékelte.

[12] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria az alaptalan védői fellebbezéseknek ne adjon helyt és a vészhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályok és járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 211. § (7) bekezdésére figyelemmel a (2) bekezdés II. fordulata alapján tanácsulésen a Fővárosi Ítéltábla ítéletét hagyja helyben.

[13] **II. Az I. rendű vádlott védőjének másodfellebbezése nem alapos.**

[14] 1. A Kúria előre bocsátja, hogy a vádlott terhére a másodfokú ítélet ellen fellebbezést nem jelentettek be, és az ügyészség, a vádlott és a védő nyilvános ülés kitűzését az arra vonatkozó felhívás ellenére [Be. 598. § (4) és (5) bekezdés, Be. 617. §] nem indítványozta. Ezért a Kúria a másodfellebbezéseket a Be. 621. § (2) bekezdése alapján – figyelemmel a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készülségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 211. § (1) és (7) bekezdésére is – tanácsulésen bírálta el.

[15] A Kúria mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a bejelentett fellebbezés alapján helye van-e harmadfokú eljárásnak. Ennek a törvényi előfeltétele – az elsőfokú és másodfokú ítélet közötti eltérés a bűnösség kérdésében – teljesült. A másodfokú ítéletben a vádlott bűnösségének megállapítása a hivatali vesztegetés elfogadásának büntette kapcsán – az e bűncselekmény miatti első fokon történt felmentése ellenében –, illetve ezen rendelkezés sérelmezése a fellebbezésben a másodfellebbezésnek a Be. 615. § (2) bekezdés a) pontjában, valamint (5) bekezdésében meghatározott feltételeket is kimeríti. Ezért a másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek helye van; a védő fellebbezése e rendelkezést támadja, ezért a fellebbezése joghatályos.

[16] Ugyanakkor a vádlott hivatali visszaélés büntettként minősülő cselekményei tekintetében az elsőfokú és a másodfokú bíróság egyaránt megállapította a vádlott büntetőjogi felelősségét. A jogi minősítés megváltoztatása nem feleltethető meg az ellentétes döntés Be. 615. § (2) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott fogalmának. Mindennek a felülbírálat terjedelme szempontjából van jelentősége.

[17] 2. A Kúria a Be. 618. § (1) és (2) bekezdésében, továbbá a (3) bekezdés a) pontjában írt terjedelemben bírálta felül a megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző elsőfokú és másodfokú eljárást. Ennek kapcsán a Kúria utal arra, hogy a felülbírálat terjedelme eltér a fellebbezéssel támadható és támadott, illetve a fellebbezéssel nem támadható – mindkét eljárási fokon egyezően megítélt – cselekmények tekintetében.

[18] A másodfokú ítélet fellebbezéssel támadott része tekintetében a felülbírálat körét a Be. 618. § (1) bekezdése határozza meg, annak tárgya értelemszerűen és főszabályként először az eljárási szabályok – azon belül az úgynevezett abszolút, majd az úgynevezett relatív hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabályok megtartása, ezt követően pedig – amennyiben az ítéletet nem kell hatályon kívül helyezni – a tényállás megalapozottsága.

[19] A másodfokú ítélet fellebbezéssel nem támadható részei kapcsán a felülbírálat terjedelmét a Be. 618. § (3) bekezdése határozza meg, azaz a Be. 590. § (5) bekezdés a)-c) pontjára tekintettel a Kúria sorrendben a Be. 607. § (1) bekezdésében és a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéseket, valamint – a másodfokú bíróság által ítélezésének alapjául elfogadott tényállás alapján – a terhelt bűnössége megállapításának és a jogi minősítésnek a büntető anyagi jog szabályainak való megfelelését vizsgálhatta.

[20] Ezt követi a Be. 618. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontjára tekintettel az alkalmazott szankció, és – az említett törvényhely (2) bekezdése alapján – az egyéb rendelkezések felülbírálata.

[21] 3. Ennek előrebocsátásával és sorrendjében a Kúria a felülbírálat során nem észlelt olyan – a Be. 607. § (1) bekezdésébe, illetve a Be. 608. § (1) bekezdése szerinti – eljárási szabálysértést, amely feltétlenül az elsőfokú és/vagy másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné, az ügy érdemi elbírálását kizárnák (ilyenre egyébként a felek sem hivatkoztak).

[22] A relatív eljárási szabálysértések kapcsán a Kúria az alábbiakra mutat rá.

[23] A titkos információgyűjtés eredményének felhasználását a védő a megbízhatósági vizsgálat végrehajtási tervtől eltérő kivitelezésével indokolta. Ezzel szemben az ügyben a megbízhatósági vizsgálat lefolytatása a 2017. augusztus 3. és 2017. augusztus 17. napja közötti időszakra volt elrendelve, és azt a tárgyalótiszt az engedélyezett időszak első napján végrehajtotta. Ettől független volt korábban az I. rendű vádlott telefonjának lehallgatása 2017. február 21. és 2017. május 21. napja között, amire nem a megbízhatósági vizsgálat keretében került sor és aminek eredménye – az I. rendű terhelt tekintetében – kizárólag a 4.) tényállási pont kapcsán került felhasználásra.

[24] A 4.) tényállási pont kapcsán azonban a vádlott bűnösségét az elsőfokú és a másodfokú bíróság is megállapította. Ezért e tekintetben a Kúria csak a Be. 618. § (3) bekezdés a) pontjában írt körben, azon belül eljárási okból a Be. 590. § (5) bekezdés a) pontja alapján, a Be. 607. § (1) bekezdésében és a Be. 608. § (1) bekezdésében felsorolt eljárási szabálysértések tekintetében bírálhatta felül az ítéletet.

[25] A titkos információgyűjtés eredményének felhasználása a Be. 167. § (5) bekezdése ellenében e törvényi felsorolásban nem szerepel, ezért az ún. relatív eljárási szabálysértés lehetne [Be. 609. § (1) bekezdés], ami ekként a 4.) tényállási pont tekintetében nem vizsgálható, a 3.) tényállási pont tekintetében pedig nem került arra sor.

[26] A 3.) tényállási pont tekintetében tehát relatív eljárási szabálysértés sem történt. Az 1.), 2.) és 4.) tényállási pontok tekintetében a relatív eljárási szabálysértés a felülbírálat körén kívül esik.

[27] 4. A harmadfokú felülbírálat ezt követő szempontja, hogy a másodfokú ítélet tényállásának a fellebbezéssel érintett része megalapozott-e.

[28] A Be. 619. § (1) bekezdése, illetve (3) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra,

- ha az további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott,
- vagy az iratok alapján azzá tehető, s ekként a helyes tényállás megállapítható, avagy a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető.

[29] A harmadfokú bíróság értelemszerűen azt vizsgálja, hogy a másodfokú bíróság által – az általa tett kiegészítésekkel és helyesbítésekkel – irányadónak tartott tényállás megalapozott-e. Ezalatt értendő az elsőfokú ítélettel megállapított és a másodfokú bíróság által – akár javítás nélkül is – megalapozottnak tartott tényállás, valamint a másodfokú bíróság általi módosítás (javítás) helyénvalósága is. Főszabályként ugyanis a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú ítélettel megállapított tényállásra alapítja [Be. 591. § (1) bekezdés].

[30] A tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3) bekezdése és (4) bekezdésében foglalt szabályozás adja. Az abban foglaltak szerint

- a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje,
- a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli,
- és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

[31] Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése, és védett a mikénti mérlegelése.

[32] Kivételesen azonban a Be. felment e kötöttség alól és megengedi, hogy a másodfokú bíróság a tényállást kiegészítse vagy helyesbítse, avagy eltérő tényállást állapítson meg, és ez alapján határozzon. Ennek kereteit, korlátait a Be. 593-594. §-ai határozzák meg.

[33] A másodfokú bíróság általi tényjavítás elsődleges és általános feltétele, illetve indoka azonban, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlan. Ebben a kérdésben a másodfokú bíróságnak egyértelműen rögzítenie kell az álláspontját. Megalapozatlanság hiányában az elsőfokú ítéleti tényállás bármilyen helyesbítése, kiegészítése, avagy eltérő tényállás megállapítása a másodfokú bíróság által eljárési szabályba ütközik.

[34] Az eltérő tényállás megállapításának úgyszintén az az alapvető feltétele, hogy a tényállás megalapozatlan legyen (BJD 8349.). Ha a tényállás megalapozott, akkor még felmentő határozat érdekében sem lehet eltérő tényállást megállapítani pusztán a bizonyítékok eltérő értékelésével (BJD 7761., 8377.).

[35] A harmadfokú bíróságnak ezért – mielőtt a másodfokú bíróság általi tényállás-módosítások megalapozottságát vizsgálja – először a tényállás-megállapítás eljárásjogi alapjának a mikéntjét, megvalósulását kell felülbírálnia. Ez a harmadfokú bíróság részéről sem tényjavítás, hanem a másodfokú ítélet eljárásjogi felülbírálatának része.

[36] A Kúria azt állapította meg, hogy a másodfokú bíróság helyesen minősítette az elsőfokú ítéletben megállapított tényállást részben megalapozatlannak, mert az elsőfokú bíróság nem kellő részletességgel rögzítette a 3.) tényállással kapcsolatban azokat a jogszabályokat, amelyek az I. rendű vádlott cselekményének megítélése szempontjából jelentőséggel bírnak, illetve az elsőfokú bíróság a tényállásban rögzítette a történeti tényállásban írtak törvényi tényállási elemének megfeleltetését is, ami a jogi indoklás része, ezért ezen megállapításokat a másodfokú bíróság valamennyi tényállási pontból mellőzte [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont].

[37] A másodfokú bíróság tényállás-korrektúrájának az a korlátja, hogy a Be. 593. § (2) bekezdése szerint csak azokkal a tényekkel kapcsolatban értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően a bizonyítékokat, amelyekre bizonyítást vett fel, kivéve, ha az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma vagy ténybeli következtetés alapján a vádlottat az (1) bekezdés b) pontja alapján felmenti vagy az eljárást megszünteti.

[38] A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma azonban nem a megalapozatlanság kiküszöbölését korlátozza, hanem az első fokon lefolytatott bizonyítást védi. A tényállás hiányosságának pótlása, felderíthetőségének megszüntetése, az iratellenesség kiküszöbölése, avagy a helyes ténybeli következtetés levonása nem esik a felülmérlegelés tilalma alá, hanem éppen a megalapozatlanság orvoslásának törvényes eszköze.

[39] A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma annyit jelent, hogy a fellebbviteli bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette (EBH 2019.B.9.II.).

[40] Jelen esetben azonban nem is ez történt. A másodfokú bíróság a 3. tényállást ugyan kiegészítette, azonban ez a cselekmény érdemére kihatással nem volt. Ebből következően nem értékelte az elsőfokú bíróságtól eltérően a bizonyítékokat, hanem annak kiegészítését követően a jogi értékelés körében jutott az elsőfokú bíróságtól eltérő álláspontra és kellő indokát adta annak, hogy az elsőfokú bíróság miért tévedett abban, miszerint a 3.) tényállásban rögzített cselekmény tekintetében a társadalomra veszélyesség nem állapítható meg.

[41] Nincs szó tehát arról, hogy az elsőfokú bíróság által beszerzett bizonyítékok hitelességével kapcsolatban helyezkedett volna eltérő álláspontra a másodfokú bíróság. Ítéletének jogi indokolásában mutatott rá arra, hogy az ezen bizonyítékok alapján megállapított – megalapozott – tényállásban foglalt cselekmény miatt veszélyes a társadalomra; e körben helyezkedett az elsőfokú bíróságtól eltérő álláspontra.

[42] E körben kellő alaposággal foglalkozott a védő által vitatott megbízhatósági vizsgálat jogszerűségével és törvényességével. Ahogy arra ítélete indokolásának [34] pontjában rámutatott: a védő által hivatkozottak nem helytállóak, tekintettel arra, hogy a megbízhatósági vizsgálat az előzetes végrehajtási tervtől nem tért el. Nem vitás, hogy a terhelttel először nem a végrehajtási tervben megjelölt személy vette fel a kapcsolatot, hanem egy „...” nevű személy, azonban mindez a végrehajtási tervnek nem képezte a részét, hanem csak annak előkészítését szolgálta. A megbízhatósági vizsgálat az I. rendű vádlott vonatkozásában 2017. augusztus 3. napjától 2017. augusztus 17. napjáig került elrendelésre; a tárgyalótiszt az I. rendű terhelttel egy SMS küldésével, 2017. augusztus 3-án 0 óra 9 perckor vette fel a kapcsolatot. Ebből következően a konkrét megbízhatósági vizsgálat során a terhelttel szemben csak a végrehajtási tervben megjelölt tárgyalótiszt volt kapcsolatban, és érdemben sem befolyásolta a vizsgálat lefolytatását és eredményét semmiben, hogy ezt megelőzően egy személy már jelezte a vádlottnak, hogy egy ismerőse (valójában a tárgyalótiszt) fel fogja venni vele a kapcsolatot. E körülmény a vádlott döntési szabadságát nem befolyásolta; a vádlott ugyanúgy választhatta volna, hogy a kapcsolatfelvételi kísérletre nem reagál, vagy visszautasítja az ajánlatot.

[43] Nem helytálló az a védői hivatkozás sem, hogy a megbízhatósági vizsgálat a tisztesség eljárás követelményének nem felelt meg, mivel az I. rendű vádlott amikor a legelső alkalommal visszautasította a tárgyalótiszt ajánlatát a vizsgálatot be kellett volna fejezni. Az, hogy a tárgyalótiszt ajánlatát először az I. rendű vádlott visszautasította, csak az I. rendű vádlott vallomásaiban jelenik meg (elsőfokú eljárás 11. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal utolsó bekezdés), és azt az eljáró bíróságok – részletes bizonyítást követően – nem fogadták el. A tényállás tehát megalapozottan nem tartalmazza, miszerint az I. rendű vádlott az ajánlatot először visszautasította volna, és csak a tárgyalótiszt unszolására fogadta volna el azt. Ekként viszont azt a jogkövetkezmények megállapítása során sem lehet értékelni.

[44] Mindezekből következik, hogy az I. rendű vádlottal szemben lefolytatott megbízhatósági vizsgálat törvényes volt, az mindenben megfelelt a jogszabályi előírásoknak, a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 7/A.-7/C. §-aiban foglaltak, valamint a 293/2010. (XII. 22.) Korm. rendelet 10-13. §-ainak.

[45] Ekként azonban a Fővárosi Ítéltábla az általa kiegészített és irányadó tényállás alapján megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy az I. rendű vádlott 3.) tényállási pontban rögzített korrupciós bűncselekménye tekintetében a cselekmény társadalomra veszélyessége nem hiányzik. Ítélete indokolásának [79]-[80] pontjában kellő részletességgel adott arról számot, hogy az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel szemben a megbízhatósági vizsgálat során kialakított élethelyzet az I. rendű vádlott hivatali működése során előfordulhatott és a tárgyalótiszt – szemben az EBH 2018.B.1. számú döntvény alapjául szolgáló tényállással – a vádlott döntési szabadságát végig meghagyta; a vádlott az elfogadott bizonyítékok alapján egyszer sem utasította vissza a tárgyalótiszt ajánlatát, sőt önként ajánlotta fel segítségét és a neki felajánlott 1.000 euró elfogadása tekintetében határozott beleegyező választ adott.

[46] 5. Ezen tények alapján a másodfokú bíróság helyesen jutott arra, hogy ... I. rendű vádlott 3.) tényállásban rögzített cselekménye bűncselekmény, és az irányadó tényállásból okszerűen vont következtetést az I. rendű vádlott bűnösségére. A vádlottnak a 3.) tényállásban felrótt cselekményét annyiban törvényesen minősítette, hogy az a Btk. 294. § (1) bekezdésébe ütköző hivatali vesztegetés elfogadása büntettének minősített esetét valósította meg.

[47] Tévedett viszont a minősítő körülmény megállapítása során. A Btk. 294. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a hivatalos személy a jogtalan előnyért hivatali kötelességét szegi meg.

[48] Az irányadó tényállás szerint a vádlott a megbízhatósági vizsgálat során vele kapcsolatban lévő tárgyalótiszttel történt megállapodást követően felmentek az I. rendű vádlott hivatalába, ahol az I. rendű vádlott hivatali helyzetével visszaélve, tényleges hatósági ügyintézés nélkül végzett lekéréseket.

[49] A másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a vádlott a személyi nyilvántartásba a jogszabályi rendelkezésekkel ellentétesen belépett, és a tárgyalótiszt számára törvénysértően adatokat szolgáltatott; ezáltal megszegte a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 17. § (1) bekezdésében és 20. § (1) bekezdésében foglaltakat. Azt is tartalmazza azonban a tényállás, hogy az I. rendű terhelt tényleges ügyintézés nélkül végezte a lekérdezéseket. Ebből következik, hogy a konkrét cselekvőség kapcsán a vádlottat hivatali kötelezettség nem terhelte, mert teljes egészében hivatali ügyön kívül és ekként hivatali hatáskörén is kívül járt el.

[50] A hivatalos személy kötelességét jogszabályok, szervezeti és működési szabályzat, ügyrend, ügyviteli utasítások határozzák meg. A hivatali kötelesség megszegése esetén a hivatalos személy feladatkörébe tartozó ügyben jár el, azonban olyan magatartást tanúsít, amely ellentétben áll azzal a magatartással, amelynek tanúsítását a felsorolt rendelkezések számára előírják. Jelen esetben nem erre került sor. Ezért a vádlott a cselekvőségének kifejtése során nem kötelezettséget szegett, hanem hivatali helyzetével élt vissza, hiszen a személyes – nem ügyhöz kapcsolódó – cél érdekében a lekérdezéseket az tette lehetővé, hogy hivatalos munkavégzése során az érintett nyilvántartásokhoz hozzáféréssel rendelkezett. Így pedig nem a kötelességét szegte meg, hanem a hivatali helyzetével élt vissza. Következésképp a terhelt cselekményének helyes minősítése a Btk. 294. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pont ac) alpontja szerint minősülő hivatali vesztegetés elfogadásának büntette, ezért a Kúria az I. rendű vádlott korrupciós cselekményét ekként minősítette.

[51] A Kúria – a korábban írtak szerint – a Be. 618. § (3) bekezdés a) pontja alapján, a Be. 590. § (5) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott körben a fellebbezéssel nem érintett hivatali bűncselekmények tekintetében is felülvizsgálta a másodfokú bíróság ítéletét, melynek során az e cselekmények tekintetében a tényállás megalapozottságát a Be. 619. § (4) bekezdés zárófordulata alapján nem vizsgálta.

[52] E cselekmények kapcsán mind a Fővárosi Törvényszék, mind a Fővárosi Ítéltábla az irányadó tényállás alapján okszerűen vont következtetést az I. rendű vádlott bűnösségére. Mindkét bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy a fellebbezéssel érintett I. rendű vádlottat érintő 1.), 2.), 4.) tényállási pontban írt cselekmény tekintetében nem bír jelentőséggel az a tény, hogy a cselekmény elbírálásakor már elérhető volt az ún. Jármű Szolgáltatási Platform, melyen keresztül a vádlott által lekérdezett és kiadott adatok bárki számára ingyenesen elérhetők voltak.

[53] Ennek kapcsán a Kúria egyfelől arra utal, hogy a Jármű Szolgáltatási Platform jelenleg sem korlátlan, anonim hozzáférést biztosít a kért adatokhoz; annak igénybevételére – ahogy azt a másodfokú bíróság ítélete indokolásának [53]-[56] bekezdésében kifejtette, az interneten csak ügyfélazonosítást követően kerülhet sor, személyesen pedig továbbra is írásbeli kérelem benyújtása szükséges. Ez pedig azt jelenti, hogy az egyébként szabadon megismerhető adat ezen eljárási kereteken kívüli, hivatalos azonosítás nélkül, telefonon való, követhetetlen kiadása az adat megszerzőjét továbbra is előnyhöz juttatja azokhoz képest, akik azt csak hivatalos azonosítást követően szerezhetik meg.

[54] Másrészt arra utal a Kúria, hogy – ahogy arra a Fővárosi Ítéltábla ítélete indokolásának [60] pontjában rámutatott – a Btk. 305. §-ába ütköző hivatali visszaélés nem keretdiszpozíció. Ezért nem is alkalmazhatók rá az 1/1999. BJE jogegységi határozatban kifejtettek. A bűncselekmény jogi tárgya az állami szervek, a hivatalos személyek jogszerű működésébe vetett bizalom; a cselekmény társadalomra veszélyessége nem csupán annyiban

áll, hogy annak folytán kívülálló személy jogtalan előnyhöz juthat vagy jogtalan hátrányt szenvedhet, hanem abban is, hogy a hivatali visszaélés során a hivatalos személy a hivatali kötelességét megszegi, hivatali hatáskörét túllépi vagy hivatali helyzetével visszaél. Ezért, ha az azzal okozott jogtalan előny vagy jogtalan hátrány utóbb a jogtalan jellegét elvesztené, az nem érintené azt, hogy az elkövetéskor jogtalan előny vagy hátrány érdekében a hivatalos személy e minőségével visszaélt. Ennek társadalomra veszélyességét pedig az utólagos jogszabály-változás nem érinti.

[55] A fentiekre figyelemmel a Kúria eltért a BH 2019.297. számú közzétett jogesetben (Bhar.I.1374/2018/10.) foglaltaktól [Be. 561. § (3) bekezdés g) pont].

[56] Ekként a bíróságok a vádlott bűnösségét a három rendbeli hivatali visszaélés büntetében törvényesen állapította meg, azonban a cselekmények minősítése részben téves. A Kúria már a hivatali vesztegetés elfogadásának minősített esete kapcsán kifejtette, hogy a hivatali ügyön, eljáráson kívüli ügyintézés nem kötelességszegést, hanem a hivatali helyzettel visszaélést valósít meg. Ez a hivatali visszaélés kapcsán is maradéktalanul irányadó.

[57] Mindezekre tekintettel a Kúria az I. rendű vádlott hivatali cselekményeit – a Fővárosi Törvényszék álláspontjával egyetértve – a Btk. 305. § c) pontjába ütköző hivatali visszaélés büntetéként minősítette.

[58] A fentebb írtakból következik, hogy a Fővárosi Ítéltábla az I. rendű vádlott bűnösségére valamennyi tényállás tekintetében okszerűen vont következtetést, a cselekmények minősítése pedig a Kúria általi változtatással törvényes. Ebből következően a felmentésre irányuló védelmi perorvoslat eredményre nem vezethetett.

[59] A Fővárosi Ítéltábla az I. rendű vádlottal szemben a helyesen feltárt büntetés-kiszabási tényezők alapján megfelelő büntetést szabott ki. A vádlott esetében – a halmazatra figyelemmel – az irányadó büntetési tétel két évtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztés. A másodfokú bíróság a vádlott tekintetében felmerülő bűnösségi körülményeket megfelelően értékelte, és ítélete indokolásának [86] pontjában meggyőző indokát adta annak, hogy a bűnösségi kör bővülésre tekintettel miért volt indokolt a szabadságvesztés büntetés súlyosítása és helytállóan határozta meg – az enyhítő körülményekre figyelemmel – annak mértékét is. A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése törvényes, a próbaidő tartamának súlyosítása – az időmúlás hatásának figyelembevétele mellett is – a súlyosító körülményekre figyelemmel indokolt volt.

[60] Mindezekből következik, hogy a másodfokú bíróság által kiszabott büntetés enyhítésére a további időmúlás és a vádlott javára értékelt enyhítő körülmények jelentős túlsúlya ellenére sincs törvényes lehetőség. A másodfokú ítélet egyéb rendelkezései is törvényesek.

[61] **III.** Minderre figyelemmel a Kúria a másodfokú bíróság ítéletét ... I. rendű vádlott tekintetében a fent írtak szerint, a Be. 624. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyebekben a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta.

[62] A II. rendű terhelt kirendelt védője a harmadfokú eljárásban a fellebbezését írásban indokolta. A kirendelt védőt tevékenységéért a bírósági eljárásban díjazás illeti meg akkor is, ha a Kúria az ügyben nyilvános ülést nem tart (BH 2019.217.III.). Ezért a Kúria a védő részére a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 7. § (3) bekezdésében meghatározott keretek között, a végzett munkájával arányos – két órai munkavégzésnek megfelelő – díjazást állapított meg.

[63] A bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés a Be. 617. §-ára és a Be. 613. § (1) bekezdésére tekintettel, a Be. 574. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2021. június 15.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Székely Gabriella s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.112/2020/13. számú ítélete – a Kúria Bhar.II.1.383/2020/3. számú ítélete folytán – 2021. június 15. napján ... I. rendű vádlott tekintetében jogerőre emelkedett és fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2021. június 15.

Dr. Somogyi Gábor s.k.  
a tanács elnöke